

16 Het boze oog

- 1 Pien heeft zin in de gymles. Haar klas gaat apenkooien.
De vloer van de bergruimte moet leeg gemaakt worden voor de jaarlijkse schoonmaak.
Daarom is besloten om alle toestellen in de gymzaal te zetten en te gebruiken voor het apenkooien.
Alles wordt ingezet.
Juf Lotte zegt dat apenkooien niet vaak meer gedaan wordt. Dat komt omdat kinderen zich hierbij vaker bezeren.
Ze vraagt daarom of iedereen extra voorzichtig wil zijn.
'Er zijn twee belangrijke spelregels' zegt juf Lotte, 'Je bent af als je getikt wordt of als je de grond raakt.'
Pien vraagt of ze de tikker mag zijn. Umit wil dat ook.
'Dat komt mooi uit' antwoordt de juf, 'We beginnen met twee tikkers.'
- 2 Bijna alle jongens zijn al uit de kleedkamer gekomen. Pien vraagt aan Menno waar Umit blijft.
'Oh, die zoekt iets' antwoordt Menno, die de zaal in rent.
'Wat zoekt Umit dan?' roept Pien hem nog na. Juf Lotte hoort het en zegt: 'Ik ga er wel even naartoe.'
Even later komt Umit tevoorschijn.
'Wat ben je kwijt?' vraagt Pien.
 'Mijn nazar boncuğu' antwoordt Umit.
'Wat is dat voor iets?' wil Pien weten. 'Het is een blauw amulet. Een glazen kraal in de vorm van een oog' legt Umit uit, 'Hij beschermt me tegen het boze oog.'
Pien kijkt vragend. 'Nazar betekent zien of blik' zegt Umit, 'Ik geloof dat een boze blik mij kwaad kan doen. Mijn amulet kan het kwaad van het boze oog wegstoten.'
Pien vraagt niet begripend: 'Maar waarom zou iemand jou kwaad willen doen?'
Umit mompelt iets over jaloezie om geluk, rijkdom of voorspoed. Hij zegt dat er boze jaloerse blikken gericht kunnen worden op mensen. 'Er kan onheil over mij komen, als de boze blik op mij gericht wordt' zegt Umit.
Pien snapt het verhaal niet helemaal, maar aan zijn bezorgde gezicht ziet ze dat Umits nazar boncuğu belangrijk voor hem is.
- 3 'We gaan beginnen' roept juf Lotte.
Kinderen rennen rond zonder de grond te raken, zo ver mogelijk van de tikkers vandaan.
Felice klimt hoog in een touw. Pien klimt in het touw ernaast en tikt Felice op haar voet af.
Umit rent over een bank achter Menno aan.
Bijna tikt hij hem. Dan schiet hij van de bank af en zwikt zijn enkel.
'Auw!' roept hij.
'Time-out' roept juf Lotte en legt het spel stil. Ze bekijkt Umits enkel.
'Zie je wel' zegt Umit, 'Mijn amulet beschermt me nu niet tegen de blik van het boze oog.'
De juf zegt dat Umit even moet rusten.
Mopperend gaat Umit zitten.
Juf Lotte wijst Thom als tikker aan.
De twee tikkers sluiten Kedia in op de ladders. Thom krijgt haar te pakken.
Guusje wordt slingerend aan de ringen afgetikt.
Zo gaat het verder en na een tijdje is iedereen af.
- 4 Er worden nieuwe tikkers aangewezen: Shurmen en Umit.
Umits enkel doet geen pijn meer, hij gaat meteen achter Menno aan.
Shurmen tikt Wahida.
Umit klimt op de ladder en springt naar beneden op een dikke mat.
Dan rent hij Farhana achterna over de lange bank. Het gaat goed. Hij tikt haar af en ook Dounia.
Twee vliegen in één klap, denkt Umit tevreden.
Er is tijd over; iedereen mag nog vrij apenkooien.
Umit ziet dat Thom in een touw klimt. Hij klimt hem achterna in precies hetzelfde touw. Door de

beweging kan Thom zich niet stevig vasthouden. Hij schiet een stuk naar beneden.

Zijn voet komt bovenop het hoofd van Umit terecht. Umit valt.

Gelukkig was hij nog niet hoog, maar zijn hoofd doet pijn en zijn voet ook weer.

'Wat ben jij toch een pechvogel vandaag' zegt juf Lotte.

'Dat komt omdat ik mijn nazar boncuğu kwijt ben' roept Umit, 'Ik moet hem vinden, anders gaat het mis met mij.'

Pien vraagt: 'Denk eens heel goed na, waar zag je hem voor het laatst?'

'Vanochtend, thuis in Ankara' antwoordt Umit.

Umit vraagt aan juf Lotte of hij meteen verder mag zoeken.

En of Pien hem mag helpen. Het mag.

Samen gaan ze naar de kleedkamer, waar Umit ontdekte dat zijn amulet kwijt was.

Niks te vinden.

'We kijken nog even in de klas' zegt Pien, 'Als jouw amulet daar niet ligt, moeten we naar Ankara.'

Ze vinden geen nazar boncuğu.

- 5 Even later staan Umit en Pien op het schoolplein. Op het land dat Turkije genoemd wordt. Bij de rode vlag met de witte maan en ster erop.

Ze tapdansen, maar de melodie klinkt niet mooi.

'Het klikt toch tussen ons?' vraagt Pien verbaasd.

'Ik vind jou aardig' zegt Umit, 'Dit komt allemaal doordat ik mijn nazar boncuğu kwijt ben. Alles zit tegen. Daar kan ik alleen maar aan denken.'

'Dat is het' zegt Pien, 'Daar ligt het aan. Je denkt teveel aan het boze oog. Je moet aan Ankara denken, dan lukt het wel.'

Umit denkt dat hij het wel kan. Ze tapdansen opnieuw en even later zweven ze hoog boven het schoolplein. Daarna zakken ze weer.

- 6 Umit schrikt. Hij ziet de zee en Ankara ligt niet aan zee. Ze gaan niet de goede kant op.

Hij ziet nog net wat land, maar daar is de hoofdstad niet. Dat moet Istanbul zijn!

Umit kijkt naar Pien, die nog niets in de gaten heeft.

'Jij kan toch goed zwemmen, Pien?' vraagt Umit.

'Ja, hoezo?' vraagt Pien.

'Kijk maar naar beneden' zegt hij. Dan plonzen ze in de Zwarte Zee.

- Het valt niet mee om te zwemmen met kleren aan, maar gelukkig hebben ze geoefend bij de zwemles. Umit zwemt met al zijn kracht.

Dan ziet hij een vissersboot en kijkt naar Pien. Tegelijk roepen ze zo hard als ze kunnen: 'Help, help!' De boot komt dichterbij. Een oude man buigt over de rand van de boot. Hij strekt zijn hand uit naar Pien. 'Elini ver bana' zegt hij.

De sterke man trekt haar uit het water. Dan wordt ook Umit aan boord van de vissersboot getrokken.

Umit zegt tegen de visser: 'Teşekkür ederim. Bize kaydettiniz.'

'Wat zeiden jullie?' wil Pien weten.

'Eerst zei de visser geef me je hand tegen jou' antwoordt Umit,

'Daarna zei ik dank u wel, u heeft ons gered. Dat is ook zo, want ik ging al bijna kopje onder.'

Ze krijgen een deken om zich heen.

Ze zitten op het dek, tussen de gevangen vissen. Rillend van de kou en van de schrik.

Ze zijn net op tijd gered. Ze hadden het niet veel langer vol kunnen houden in het koude water van de Zwarte Zee.

Opdracht 1

Heb jij zwemles? Bijna alle kinderen in ons land oefenen voor een zwemdiploma. Sommige kinderen gaan verder en zitten op zwemles als sport of hobby, bijvoorbeeld op reddingszwemmen.

Wat doe je voor een zwemdiploma en wat doe je tijdens zwemles als sport of hobby?

Bedenk het zelf of overleg met anderen.

zwemdiploma

zwemsport of hobby

Opdracht 2

- ☐ *Het valt niet mee om te zwemmen met kleren aan, maar gelukkig hebben ze geoefend bij de zwemles.*

Wat vind jij?

Ouders moeten zelf betalen voor de zwemles van hun kinderen.

☐ mee eens ☐ geen mening ☐ niet mee eens

Alleen op basisscholen die vlak bij water staan is zwemles verplicht.

☐ mee eens ☐ geen mening ☐ niet mee eens

Zwemles moet in de plaats van gymnastiek gegeven worden.

☐ mee eens ☐ geen mening ☐ niet mee eens

Opdracht 3

Besprek met andere kinderen jouw mening of schrijf het hieronder op.

Waarom heb je *mee eens* of *niet mee eens* aangekruist? Of heb je *geen mening*?

Opdracht 4

Ga naar de website van SchoolTV en zoek het filmpje **Turkije - De Bosporus als grenslijn tussen oost en west** op. Lees eerst de vragen, bekijk het filmpje en schrijf dan de antwoorden op.

De grootste stad van Turkije is Istanbul.

Waarom ligt deze stad op een bijzondere plek? _____

Istanbul heeft twee gezichten, een oosters en een westers gezicht.

Welke voorbeelden van deze twee gezichten kun je noemen? _____

De Bosporus is de grenslijn tussen oost en west.

Wat wordt hiermee bedoeld? _____

Opdracht 5

- 'Mijn nazar boncuğu' antwoordt Umit.

Leg in je eigen woorden uit wat een nazar boncuğu is.

Opdracht 6

Ken jij een paar Turkse woorden? Hieronder staan er een paar.

Verbind de woorden in het Turks met de Nederlandse woorden door een lijn te trekken.

bedankt	nazar
tot ziens	güle güle
draaiend	teşekkür ederim
zien	elini ver bana
geef me je hand	döner

Weet jij wat hier staat?

Opdracht 7

Kun jij tellen in het Turks? Als je de woorden hardop leest, herken je misschien de cijfers. Schrijf de woorden achter de juiste cijfers.

üç - on - yedi - sekiz - bir - dört - altri - iki - dokuz - beş

1	_____	6	_____
2	_____	7	_____
3	_____	8	_____
4	_____	9	_____
5	_____	10	_____

Weekopdracht

Bij apenkooien worden er veel gymtoestellen ingezet. Ontwerp een nieuw gymtoestel of vernieuw je lievelingstoestel bij gym. Teken je ontwerp en schrijf er de afmetingen bij. Vertel aan anderen wat je ermee kunt doen.

Hoe noem jij het nieuwe gymtoestel?
